

वक्रासव पु० वक्रास्यासव दव । अघररसे विका० ।

वक्र न० वक्रि-रन् प्रभे० नखोपः । १ नदीवह्ने खनरः
२ शनेचरे पु० मेदि० १ मङ्गलग्रहे पु० हेम० ४ रुद्रे ५ लि-
पुराचरे पु० धरणिः ६ पर्वते कुटिलमतौ च स्त्री । दतवति
लि० । पद्माणां वक्रवृत्तिकारणं खगतिगच्छे उक्तम् ।
वामान्यतः व्यो० त० उक्तं यथा “वक्राः स्युः पच
मठेऽके अतिवक्रा नगाहणे । नवमे दशमे चैव जायते
वह्ना गतिः । हादयैकादशे स्थये भङ्गने शीघ्रतां
पुनः । रविस्थित्यं शकतिं शायधेः संख्यात् कल्पयते ।
न तु राश्यान्तरस्यायां पचमादिनिरूपणम् । राक्षसेन
वदा वक्रौ ।

वक्रकण्ट पु० वक्रः कुटिलः कण्टः कण्टकोऽयम् । वदरहणे
राजनि० ततः संचायां वन् । खदिरहणे राजनि० ।

वक्रखड्ग पु० कर्म० । करवाणे राजनि० ।

वक्रश्रीव पुं स्त्री० वक्रा श्रीवा यश्च । १ रुद्रे लिङ्ग० स्त्रियां
ङीप् । २ कुटिलयोवाकुते लि० स्त्रियां टाप् ।

वक्रपुच्छ पुं स्त्री० वक्रं पुच्छं यश्च । १ रुद्रादौ लिङ्ग० स्त्रियां
ङीप् । वक्रबाहु बाहयोऽयम् ।

वक्रपुष्प न० वक्राणि पुष्पण्यश्च । १ वक्रहणे शब्दर०
२ पचाशहणे च राजनि० । [हणे राजनि० ।

वक्रशल्या स्त्री वक्रं शल्यामिव पचादि यस्याः । कुटुम्बिनी-
वक्राङ्ग पुं स्त्री० वक्राण्यङ्गान्यश्च । १ रुद्रे स्त्रियां ङीप् ।
२ कुटिलावयवयुते लि० स्त्रियां वा ङीप् । कर्म०
३ कुटिले देहे न० ।

वक्रिमन् पु० वक्रस्य भावः इमनिच् । कौटिल्ये “वशितवक्रिम
प्रोक्षितम्” माञ्जतीमाधवम् । प्रभो० । अदन्तोऽयम् ।

वक्रोक्ति स्त्री कर्म० । १ कुटिलोक्तौ “अन्यस्यान्यार्थकं वाक्य-
मन्यथा योजयेद्यदि । अन्यः क्षेत्रेण काक्का वा वा
वक्रोक्तिसतो द्विधा” सा० द० उक्ते २ अघरलङ्कारभेदे
३ काकुवचने च ।

वक्ष रोत्रे भा० पर० सक० सेट् । वक्षति अवक्षीत् ।

वक्षस् न० वह-वक्षन् सट् । १ रुद्रे २ धरणिः च खनरः ।

वक्षः (च) स्थलः न० वक्षःस्थलमिव वा विसर्गलोपः । प्रथस्त-
वक्षसि । [सा० द० ।

वक्षोज पु० वक्षसि जायते जन-ङ । १ सने “वक्षोजयोर्भन्दा”
वक्षोरुह पु० वक्षसि रोहति रुह-क । सने लिङ्ग० ।

वख गतौ भा० पर० सक० सेट् इदिच् । वङ्गति अवङ्गीत्
अनिदमयम् वङ्गति अवङ्गीत् अवाङ्गीत् ।

वग खङ्गे भा० पर० सक० सेट् इदिच् । वङ्गति अवङ्गीत् ।

वगाह पु० अव+गाह-वज्ज अवगतो लोपः । अवगाहने ।

वघ गतौ निन्दायाम् न्यारम्भे च सक० कथने अव० भा० आत्म०
सेट् इदिच् । वङ्गते अवङ्गित् ।

वङ्ग पु० वङ्गि-वज्ज । १ नदीवक्त्रे भरतः । २ पल्लयने (पा-
वान्) स्त्री लिङ्ग० टाप् ।

वङ्गि स्त्री वङ्गि-रि । १ वासोस्थि हेमच० । २ वाद्यभेदे
पुं न० उणादिको० । ३ गृहद्वारणि पुं न० सि० को० ।

वङ्ग न० वङ्गि-वज्ज । धातुभेदे (राङ्) रङ्गशब्दे दृश्यम् ।
“रङ्गाकारं समारभ्य ब्रह्मपुलान्तर्गं प्रिये ।” वङ्गदेश इति
प्रोक्तः । उक्ते देशभेदे पु० व० व० । २ चन्द्रवंशे नृपभेदे पु०
गर० । ३ व० । ४ वात्तांसी ५ काशीये च पु० मेदि० ।

वङ्गज न० वङ्गाश्च धातोः जायते जन-ङ । १ सिन्दूरे रत्नमा०
२ वङ्गदेशजाते लि० ।

वङ्गन पु० वङ्गि-वज्ज । वात्तांसी शब्दर० ।

वङ्गशुल्कज न० वङ्गशुल्काभ्यां रङ्गताम्राभ्यां जायते जन-ङ ।
रङ्गताम्रमिश्रितजाते कांक्षे धातौ हेमच० ।

वङ्गसेन पु० वङ्गमिव शुभ्रा सेना पुष्पमस्य । वक्षहणे लिङ्ग०
वङ्गारि पु० इत० । हरिताके हेमच० तस्य वङ्गप्रातजारणा-
त्तत्वात् ।

वङ्गण पु० वक्ष-व्युट् प्रभो० एम् । खरवत्सो (कुवक्षी) खनरः
वच सन्देशे सक० कथने दिक् । चुरा० एभ० सेट् । वाचयति ते
वच कथने वदा० दिक् पर० कनिट् । वक्ति । “न हि
वचिरन्तिपरः प्रयुज्यते” अभिवृत्तौ श्लोकात् । अलि०
अवोचत् । त । उवाच अवचठः वक्ता उक्तः ।

अवु+उक्तस्य पुनः कथने अवुवादे ।

गिर+अववार्थकथने गिरक्तिः निर्वचनम् ।

प्र+प्रकर्षेण कथने वाख्यानां संसृक्तस्य कथने प्रवचनम् ।

वचन न० वच-व्युट् । १ कथने २ वाक्ये खनरः ३ शुभ्रप्राप्त्य
शब्दच० कर्त्तरि ल्यु । व्याकरणोक्ते संख्यार्थके सप्त-
तिङ्स्वरूपे प्रत्यये च । “सदृशं लिपु लिङ्गेषु विभक्ति-
वचनेषु च” । [णिनि । वचने स्थिते वशीभूते खनरः ।

वचनग्राहिन् लि० वचनं गृह्णाति तदनुसारेणाचरति ग्रह-
वचनीय लि० वच-अनीयर । १ कथनीये २ निन्दनीये बोधा-
पवादे न० “वचनीयमिदं व्यवस्थितम्” कुमारः ।

वचनेस्थित लि० वचने वाक्ये तदुपदिष्टाचारे तिष्ठति स्वा-
त्त आलुक्च० । वाक्यप्रतिपादके वशीभूते खनरः । [मेदि०
वचर पुं स्त्री० वच-अरन् । १ रुद्रादौ स्त्रियां ङीप् । २ गृहे लि०